VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XII. évfolyam, 3632. szám
4 oldal, 20 bani
1956, október 28, vasárnap

Lapunk tartalmából:

— Irodalom — Művészet (2. old.)
— Az SzKP KB felhivásai a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 39. évfordulója alkalmából (3. old.)
— Az aradi Uj Idők termelőszövetkezet eredményes működése (3. old.)
— Testnevelés és sport (3. old.)
— Szovjet és japán diákok köszöntik az országaik közötti kapcsolatok normalizálását (4. old.)
— Az algériai kérdés elégedetlenséget vált ki a Francia Szocialista Párt és a francia kormány köreiben (4. old.)
— A Magyar Népköztársaság uj kormányának összetétele (4. old.)

Németország egyesitésének a két német állam megegyezésén kell alapulnia

Válaszolt a Szovjetunió kormánya arra az emlékiratra, amelyet a Német Szövetségi Köztársaság moszkvai nagykövete ez év szeptember 7-én nyujtott át Gromikonak, a Szovjetunió külügyminisztere első helyettesének.

Emlékiratában a Német Szövetségi Köztársaság kormánya Németország ujraegyesitésének kérdését vetette fel, olyan „érvekkel" alátámasztva és a Német Demokratikus Köztársasággal szemben alkalmazott olyan hangnemben, amely már ugy látszik, megrögzött szokássá vált a Német Szövetségi Köztársaság kormányköreinél.

D. T. Sepilov, a Szovjetunió külügyminisztere október 22-én hat pontba foglalt válaszjegyzéket nyujtott át H. Northe-nak, a Német Szövetségi Köztársaság ideiglenes moszkvai ügyvivőjének.

Első pontjában a válaszjegyzék megállapitja, az NSzK kormánya igyekszik elkendőzni azt a tényt, hogy Németország nemzeti egysége helyreállitása ügyének komolyan ártott a bonni kormány a párizsi egyezmények megkötésével és Nyugat-Németországnak az Északatlanti Tömbhöz és a Nyugateurópai Szövetséghez való csatlakozásával.

Noha a szövetségi kormány azt hangoztatja, hogy Nyugat-Németország militarizálása és részvétele a NATO-ban „az egyéni és kollektiv önvédelmet szolgálja" a valóság az, hogy a Német SzK hadserege már kezdettől fogva szerves része volt a nyugati hatalmak zárt katonai tömbjének, amely tudvalevőleg a Szovjetunió és a vele barátságban levő békeszerető államok elleni hadsereg létesitését tüzte ki céljául.

A Német SzK kormányának emlékirata utal arra, hogy lemond az atomfegyver és néhány más fegyverfajta gyártásáról. Ezzel szemben a Szovjetunió jegyzéke megállapitja, hogy „a Német SzK hivatalos körei már ki is jelentették, hogy Nyugat-Németország hadseregének lesz nukleáris fegyvere és megtették a megfelelő gyakorlati intézkedéseket is."

Nyilvánvaló, hogy az atomháboru alkalmazása esetén nem döntő szempont, hogy az atomfegyvert, amelyet a nyugatnémet haderő felhasználna, Nyugat-Németországban vagy a vele szövetséges államokban gyártják.

A bonni kormány emlékirata sulyos rágalmakat szórt a Német Demokratikus Köztársaságra és minősithetetlen hangot használ a demokratikus német állammal szemben. Jogosan állapitja meg tehát a Szovjetunió válaszjegyzéke, a bonni kormánykörökről: „az a körülmény, hogy nem akarnak tudomást venni a Német DK létezéséről, egyrészt azt jelentheti, hogy azoknak a köröknek, amelyek ezt az álláspontot képviselik, általában nem érdekük Németország egyesitése, másrészt pedig azt, hogy e körök erőszakkal akarják megvalósitani az egyesitést, azaz agresszió utján, ami veszélyes következményekkel jár az európai békére és elsősorban magára a német népre."

A népek önrendelkezésére hivatkozik a nyugatnémet emlékirat, holott egyáltalában nem vette figyelembe a német népnek ellenállását a bonni kormány ama politikájával szemben, hogy Nyugat-Németország szekerét egy ujabb háboru előkészitése céljából létesitett katonai tömbhöz kötik. A szovjet jegyzék harmadik pontja megállapitja, hogyha meg volna a nyugatnémet kormány következetessége és óhaja arra nézve, hogy a német nép éljen önrendelkezési jogával, akkor nem volna lehetséges ugyanakkor ellenezni azt, hogy az idegen csapatokat kivonják Németország területéről, ahogyan ezt a Német SzK kormánya cselekszi.

Ami az európai biztonság biztositásának kérdését illeti, a Német SzK kormánya emlékiratában kijelenti, hogy támogatná a kollektiv európai biztonsági rendszer létrehozására irányuló javaslatokat, de ezt Németország egyesitésének előzetes megoldásától teszi függővé.

Ezzel szemben a szovjet jegyzék negyedik pontja megállapitja, hogy éppen az könnyitené meg Németország egyesitését, ha a jelenleg létező két német állam résztvenne az általános európai biztonság biztositását célzó kollektiv intézkedésekben.

Nem lehet elfogadni a bonni kormánynak azt az érvelését, hogy „mélységesen érdekelve van egy általános leszerelési egyezmény létrehozásában" akkor, amikor a Német SzK kormánya tovább is Nyugat-Németország haderejének és fegyverzetének gyors fejlesztésére irányuló politikát folytat.

A Német SzK kormánya kijelenti, hogy kész kötelezettséget vállalni az erőszak használatáról való lemondásra az Atlanti Szövetségen és a Nyugateurópai Szövetségen kivül álló államokkal szemben. Ezzel kapcsolatban a szovjet kormány jegyzékének 5. pontja megállapitja, hogy „a szovjet kormány hálás volna a Német SzK kormányának, ha magyarázattal szolgálna, vajon az emlitett nyilatkozat azt jelenti-e, hogy hajlandó ilyen értelmü egyezményeket kötni az érdekelt államokkal."

A Szovjetunió, amelynek területén a hóditó német haderők emberéletben és anyagiakban egyaránt, óriási károkat okoztak, joggal bizalmatlan a nyugatnémet kormány célkitüzésével szemben, hiszen Nyugat-Németország kormánya szembeszáll minden, a haderők létszámcsökkentésére irányuló javaslattal.

Joggal hangoztatja tehát a szovjet jegyzék hatodik pontja, hogy a Szovjetunió és a Német SzK közötti kapcsolatokat a szovjet kormány jelen pillanatban nem tekintheti kielégitőknek. Hiszen a szövetségi kormány felelős képviselői nyilvános kijelentésekben a két ország közötti viszony normalizálásának tényét is kétségbe akarták vonni, sőt még azt is kijelentették, hogy ez a normalizálás a jelenleg helyzetben nem is lehetséges.

Elsősorban tehát szükséges a kulturális, tudományos és müszaki kapcsolatok sokoldalu fejlesztése, a két kormány között egy évvel ezelőtt megkötött egyezmény életbeültetése és éppen ezért a szovjet kormány szükségesnek véli az NSzK és a Szovjetunió kormányai közötti eszmecserét a két ország közötti viszonnyal kapcsolatban.

Nem kétséges, hogy a béketszerető emberek, közöttük hazánk dolgozó népe is teljes mértékben átérzi a szovjet jegyzékben megnyilvánuló igazságok teljes sulyát.

Lelkiismeretesség

Néhány hét előtt hirtelen rosszul lettem és bárhogyan is kezeltem magam otthon, mégis csak kórházi beutalásra került a sor. Amikor ezt meghallottam, nagyon megijedtem. Nehezemre esett megválnom otthonomtól. Az ujaradi rajoni kórházban egy idősebb nővér fogadott és meg kell vallanom, nagyon jól esett, hogy minden igyekezete felbátoritásomra irányult. Később dr. Bercea Victor és dr. Copil Andrei orvosok is ugyanolyan türelemmel foglalkoztak velem, látva azt, hogy egyszerü, a kórházzal szemben előitélettel viseltető asszony vagyok.

Nem tudom eléggé dicsérni mind az orvosokat, mind a nővéreket, akik a pontos utasitásokat betartva, egészségem visszaállitásán fáradoztak.

Két hét után egészségesen hagytam el a kórházat és ezuton fejezem ki köszönetemet az ujaradi rajoni kórház munkaközösségének.

Hersch Katalin,
az ujaradi sörgyár dolgozója

A román kormányküldöttség Jugoszláviában

A román kormányküldöttség látogatása a belgrádi „Rakoica" traktor- és motorgyárban.

Jól halad a felvásárlás

A pankotai szövetkezet az előbbi két negyedévben adós maradt a felvásárlási terv teljesitésével. Az első negyedévit 96, a második negyedévit pedig 87 százalékban teljesitette.

A szövetkezet vezetősége és az alkalmazottak felismerték, hogy tenni kell valamit a terv teljesitéséért. Elhatározták, hogy behozzák a lemaradást, felvilágositó munkához kezdtek. Ez eredménnyel járt. A cserealapon kivül kapott terményekmellett jelentős mennyiségü szabadon felvásárolt gabonát, de főleg baromfit és tojást is gyüjtöttek. Igy harmadik negyedévi tervük teljesitésében már 107 százalékot értek el.

De nemcsak a szövetkezeti boltban, vagy a felvásárlási helyeken veszik át a termányeket, hanem a heti piacokon is. Igy például egyetlen napon 1100 darab tojást és 400 kiló baromfit vásároltak fel. A felvásárolt árut azonnal Aradra szállitják, hogy biztositsák a városi munkások ellátását.

Az, hogy a negyedik negyedévi tervet az előbbinél is jobban teljesitik, abból is kitünik, hogy már eddig több mint 1200 kiló baromfit vásároltak fel. A mult negyedévben 2.000 kilót értek el. A kiváló eredmények elérésében nagy érdeme van az olyan szorgalmas szövetkezeti dolgozóknak, mint Marx János beszerző, Mag János és Necula Ioan elárusitók.

Szakszervezeti választás után

A G. Dimitrov vagongyár fékosztályán megválasztották a szakszervezeti csoport vezetőit. E részleg lakatosai egy szakszervezeti csoportba tartoznak, de több brigádra oszlanak. A brigádok közül Unc Gheorghe elvtárs vezeti az élbrigádot, mely feladatainak mennyiségi és minőségi szempontból is eleget tesz.

Képünkön előtérben az élbrigád és vezetője Unc Gheorghe látható, körülöttük pedig a szakszervezeti csoport többi szorgalmas tagja

Hazánk minden tájáról

Villamos mosógépek

árusitását kezdték meg a nagyváradi ipari termékeket árusitó vállalat egyik üzletében. A hazánkban gyártott mosógépek nagy örömet keltettek a háziasszonyok körében. A könnyen kezelhető gépek működtetését az üzletben gyakorlatilag is bemutatják. A fehérnemük mosása után az árammal működő gépezet önmüködően végzi el a kimosott fehérnemük kicsavarását is. Különben a mellékelt használati utasitás alapján bárki percek alatt elsajátithatja a legszükségesebb tudnivalókat.

Korszerü sportcsarnokot

épitenek 2 millió lejes költséggel Craiovan. Télen, vagy kedvezőtlen időjárás esetén kosár-, röplabda-, kézilabdamérkőzéseket rendezhetnek itt, de ugyanugy alkalmas a csarnok ökölvivás, birkózás, vivás, asztalitenisz és más sportágak számára is. Ugyanakkor ellátják a termet különféle tornaszerekkel. Az épület hátterében, zöld övezettel körülvett tenisz- és kosárlabda pályát létesitenek.

A trolibusz lassan kiszoritja a villamost

A főváros modernizálásának terveit figyelembe véve, az illetékes szervek már most nagy figyelmet szentelnek arra, hogy az igen zajos villamost kivonják a forgalomból s helyébe trolibuszt állitsanak.

A bukaresti Republicii és 6 Martie utakon közlekedő villamost például trolibuszokkal cserélik ki; a munkálatok már meg is kezdődtek. Az ITB mühelyeiben már készülnek az uj kocsik, amelyben 31 ülőhely van s az állókkal együtt száz utast is tud szállitani. A kocsi padlója alacsonyra van épitve, hogy a be- és kiszállás kényelmesebb legyen, az üléseket — párnás, ruganyos — mübőrrel, vinilinnel burkolják. A terv szerint november 7-én indul meg az uj trolibuszjárat, egyelőre a Pionir-palotától a Foisor de foc-ig s ezen az utvonalon, amely egyike a legforgalmasabbaknak, párhuzamosan közlekednek majd a trolibuszok és a villamosok is. Az idővel fokozatosan megszünő 13., 14. és 24-es villamosvonal szerelvényeit más vonalakra osztják majd be s igy majd ott is megjavul a forgalom. Persze, itt is majd az uj jármü, a trolibusz végérvényesen kiszoritja a villamosokat.

Több uj játékfilm készül

A bufteai filmközpontban a jövő évben ujabb játékfilmeket készitenek.

A többi között megfilmesitik Petre Luscalov „Kitörés" cimü forgatókönyvét, amelynek tárgyát az iró a kőolajipari dolgozók életéből meritette. Film készül Ion Daniel és Barta Gábor „A 3021. számu villamoskocsi" cimü irásából, amely a bukaresti lakosság hétköznapjait ábrázolja.

NAGYOBB LENDÜLETTEL

A sofronyai kollektiv gazdaság tagjai már régen befejezték az őszi kalászosok vetését. Vetésterületük egyrésze már zöldelni kezd, kicsirázott és kikelt az árpa és buza is.

Sofronya községben és a hozzátartozó Szentpál faluban sok dolgozó paraszt követte a kollektivisták jó példáját. Ezek közé sorolhatjuk Sofronyáról Rateis Vasile, Popa Sofia, Mocuţa Nicolae, Tencean Theodor, Don Petru, Szentpálról Palotai Lajos dolgozó parasztokat és másokat. Ők megértették azt, hogy csak ugy érhetnek el bőséges termést, ha idejében vetnek.

Az árpavetés előirányzatát csak 76,6, a buzáét pedig 56 százalékban végezték el október 25-ig. Az eredmény távolról sem kielégitő, mert a sofronyaiak elegendő vetőmaggal és igával rendelkeznek. Tehát semmi sem akadályozza őket a vetési munkálatok befejezésében. Október utolsó napjaiban vagyunk és már minden magnak a földben kellene lennie, de Sofronyán nem minden mezőgazdasági dolgozó érti ezt meg. Az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok a vetési előirányzatot a buzánál 26, az árpánál pedig csak 10 százalékban végezték el.

A sofronyai kollektiv gazdaság kivételével minden egységben sok még a vetnivaló. A szentpáli kollektiv gazdaság tagjai például a buzavetési előirányzatot 80, az árpáét pedig csak 75 százalékban végezték el. Sokkal rosszabb a helyzet a mezőgazdasági társulásokban. Október 25-ig a sofronyai mezőgazdasági társulásban a buza vetési tervét 53, a szentpáli mezőgazdasági társulásban pedig csak 20 százalékban teljesitették. Árpavetési előirányzatukból semmit sem valósitottak meg. Ez meg kell, hogy gondolkoztassa a két mezőgazdasági társulás vezetőtanácsát és tagjait. Volentin Simionnak (a sofronyai) és Püspök Györgynek (a szentpáli mezőgazdasági társulás elnökének) mindent meg kell tennie a vetés mielőbbi elvégzésére. Mozgósitsanak minden erőt, minden igát erre a munkára.

Nem tudjuk mire várnak Iovan Petru, Kotrony Bernát, Horváth István, Sodinca Stefan, Dabija Constantin, Paládi István sofronyai, Cercel János, Hajas Sándor szentpáli dolgozó parasztok, akik még nem kezdték meg a vetést, vagy pedig nagyon keveset vetettek.

November felé közeledünk, a meteorológiai intézet esős időt jelez, amely megakadályozza majd a vetést. Ezért szükséges, hogy a néptanács végrehajtó bizottsága (elnök: Csomós István, titkár: Andelean Theodor) és a mezőgazdasági irányitó pont (felelős: Baltas Theodor mérnök) tegyen meg mindent a szántás-vetés gyors elvégzésére. Mozgósitsák a mezőgazdasági dolgozókat, hogy fáradságot nem kimélve végezzék munkájukat, mert ettől függ jövőévi kenyerünk.

Még egy Aprozar üzlet nyilik

A városi néptanács végrehajtó bizottságát élénken foglalkoztatja, hogy minél jobb körülmények között lássák el a város dolgozóit közfogyasztási cikkekkel. Ezt igazolják az ujabban megnyiló Aprozar-egységek is. Rövidesen az Eminescu utca 4. szám alatt nyilik egy ilyen Aprozar elárusitó egység, amely városunkban a legkorszerübbek közé tartozik majd.

Gyógyszer-elárusitó nyilt az állomáson

Az utazóközönség régi óhaját teljesitette az aradi CFR állomás vezetősége azzal, hogy gyógyszer-elárusitó nyilt az elmult napokban az állomás épületében. A gyógyszerelárusitót az állomás peronján helyezték el, ahol az Aradról utazók és az átutazókon kivül a CFR alkalmazottai is bevásárolhatják gyógyszerszükségleteiket.

AZ UJ HÁZ LAKÓI

Összel, 1952-ben történt. Ez az esztendő mindig emlékezetes lesz Kardos György és családja számára. Nem ünnepeltek ők akkor sem házassági évfordulót, sem születésnapot, mégis örömmel gondolnak vissza arra az őszi napra. Mások is örültek, de kerültek olyanok is, akik csak jósolgatták, hogy ugy sem lesz belőle semmi, tavaszra már abbamarad az egész. Elmult a tavasz, sőt a nyár is végefelé közeledett, de a jósolgatók vágya nem teljesült. A nagyvarjasi kollektiv gazdaság, amelynek alapitó tagjai között Kardos György is ott volt, egyre jobban erősödött. Hogy a kollektiv gazdaság megalakulásának napja miért emlékezetes a Kardos család életében, arra nem nehéz válaszolni. Kardos György és felesége, Etel, sohasem éltek jó napokat. Szüleikkel együtt mindig más tarlóján dolgoztak. Kora reggeltől napestig verejtékeztek egy darab kenyérért. Sorsukat azonban sehogyan sem tudták megváltoztatni. A nagygazdák gondoskodtak arról, hogy a mindennapi betevő falatnál és néhány ruhadarabnál többet ne szerezhessenek.

Kardos György sok helyen dolgozott életében, de legtöbbet a kulákoknál. Mivel a kevés fizetésből családjával együtt nehezen élt meg, uj munka után nézett. A nagylaki vasutvonalat épitő munkások közé szegődött. Itt sem dolgozhatott sokáig, mert a vasut épitése véget ért. Ezután a környékbeli rizstelepen vállalt munkát, majd a nagyiratosi kendergyárban dolgozott. A faluban már azt beszélték, hogy Kardos György nem szeret dolgozni, azért cserélgeti annyit munkahelyét. Beszélni sokat beszéltek, de a valóságot csak Kardos György ismerte igazán.

A kollektiv gazdaság megalakulása, mint sok más dolgozó parasztnak, Kardos Györgynek is uj életet jelentett. Nem volt többé kitéve a kulákok kizsákmányolásának, sem a vándoréletnek. Nyugodtan dolgozhatott a közös gazdaságban. Dolgozott is, mert tudta, hogy ezentul nem más huzhasznot munkájából, tudta, hogy a közösség és családja boldog életéért dolgozik. Már az első termelési évben, 1953-ban, hárman dolgoztak a gazdaságban: Kardos, felesége és apósa: Mákos György, aki ma már 76. életévét tapossa. Kerestek is szépen, ugy, hogy az első évi jövedelemből szobakonyhás házat vásároltak. Ezután szépen berendezték háztáji gazdaságukat. Fejőstehenet tartottak és minden évben eladtak két-három hizott sertést. A pénzt, amit a sertéseként kaptak, félretették, majd a ház átépitéséhez faanyagot és cserepet vásároltak. Már 1953-ban tervezgették, hogy uj házat épitenek, s a terv sikerült is. Az uj ház épitését idén kezdték meg és már nagyrészben be is fejezték. Csak kisebb befejezési munka, simitás, meszelés maradt még hátra. Az épület két szobából, konyhából, előszobából, nyárikonyhából és egy tehénistállóból áll.

— Sokba került az épitkezés, több mint 30.000 lejt költöttünk rá, — mondja Kardos György, a ház gazdája —, de az a fő, hogy volt miből felépiteni.

Az uj ház tehát elkészült. A Kardos család a sok nehéz nap után most boldogan él és dolgozik a jövőért. Az idén kiválóképpen sokat dolgoztak: a ház épitése nagy munkát követelt és azonkivül a gazdaságban is 450 munkanapegységet teljesitettek. De a jövedelem sem maradt el. Nagymennyiségü buzát, kukoricát, árpát, pénzt és egyebet kaptak előlegként. Élelemben tehát nem szenvednek hiányt. A kenyérnekvaló mellett husról is gondoskodtak: két sertést hizlalnak. A Kardos családnak minden lehetősége megvan ahhoz, hogy a jövőben tovább emelje életszinvonalát és gyarapitsa háztáji gazdaságát.

b. m.

IRODALOM • MŰVÉSZET

ARANY JÁNOS EMLÉKEZETE

Hetvennégy év előtt halt meg Arany János, Petőfi nagy pályatársa és barátja.

Arany, sok nyomorgáson, csalódáson ment keresztül, míg elhatározta, hogy az irodalom eszközeivel fejezi ki a benne felgyülemlett feszültséget és keserűséget. Éles szeme volt, jól látta az emberi és társadalmi ferdeségeket. Szalontai másodjegyző korában megismerkedett a megyei élettel, a régi nemesi világgal és élményeinek eredménye első nagy müve: Az elveszett alkotmány. Ebben a maradi vármegyei életet szatirizálja. A mü máig is friss és eleven. Móricz Zsigmond Arany egyik legkiválóbb alkotásának mondotta.

Visszahúzódó és bizalmatlan lélek volt. Ifjukori szenvedései óvatossá tették az emberekkel s a külvilággal szemben. Nagy tehetsége azonban mégis legyőzte tulajdon nehézségét. Petőfi költői példája, merészsége szabadította fel az ő erőit is. Felszabaditotta két irányban: politikai és költői irányban. Petőfi forradalmi demokratizmusa hatja át Az elveszett alkotmány-t, a Toldi-t s a szabadságharc alatt irt verseit. A Petőfivel való barátság évei alatt volt legtermékenyebb költői pályája is. Nagy tervek foglalkoztatták s ezekről irja nagy barátjának, Petőfinek, hogy oktatná a népet „mikképpen szeresse a honát..."

Amikor a magyar sajtóról lehullottak a rabbilincsek, Arany is meg akarta valósitani terveit. Az volt a terve, hogy közvetlenül, egyszerű beszédben, közérthetően magyarázza meg az alig felszabadult jobbágyoknak, mit jelent számukra a szabadság, s hogyan kell megvédeniök. A nép barátja cimmel lapot szerkesztett s ez a lap elsősorban a parasztságnak szólt. Itt jelentek meg Arany buzditó versei, harci riadói.

A szabadságharc bukása után Arany életében és költészetében fájdalmas törés következett be. Most már nem állt mellette Petőfi, nem érezte egy haladó közvélemény bátoritását sem. Alkati adottságai, bizalmatlansága, bátortalansága, ujból kiütöztek. De a szabadságharc eszményeit nem árulta el. A maga módján próbálta tovább folytatni Petőfi örökségét. A politikai örökség folytatásához nem volt ereje, igy Petőfi költői örökét mélyitette el. Nem volt termékeny költő, néha évekig hallgatott. A hallgatás idejét költői tanulmányokra, a népnyelv, népköltészet, a világirodalom és a régi magyar irodalom tanulmányozására forditotta. Igy lett a magyar költői nyelv legnagyobb müvésze, aki nyelvünket a népköltészet sugallatára a legmagasabb fokra fejlesztette, árnyalatok, kifejezésbeli gazdagság tekintetében.

Költői kedélye rendkivül érzékeny volt. Költészetében azonban ez az érzékenység leplezve, fátyolozottan jelentkezik. Belső idegességét, félelmeit, kivetiti hőseibe, lirai költészete sokáig tartózkodik az érzelmek nyiltabb kifejezésétől. Csak élete végén, az Őszikék-ben szabadult meg belső gátlásaitól, s fejezi ki nyiltan önmagát.

Mi adja meg Arany müveinek a varázsát? A nyelvi és technikai tökély nem magyarázza meg Arany költészetének szépségeit. Arany akkor is, ha, mint például a Toldi szerelmében, vagy a Buda halálában, rég elmult idők hőseiről ir, mindig kora népéletének néhány vonását, mozzanatát viszi vissza az elmult korokba. Innen van költői realizmusa, képeinek hitelessége s ezek önmagukban is külön értéket jelentenek a kompozició egészében.

A Toldi-ban kora parasztságának feltörését, diadalmaskodását ábrázolta. Balladaköltészete is részben leplezett lira; lélektismereti problémáinak kivetitése. Költészetét átmeg átszövi a humor. Humorának sokszinü az árnyalata. Az elveszett alkotmány nyers csufolódásától a népies elbeszélő költemények (Fülemile, Bajusz), üde komikumán át a Nagyidai cigányok „kétségbeesett kacajáig" a humor minden hangját megszólaltatja. Eposzi hőseinek alakjában is szivesen vegyit egy-egy humoros, emberi vonást.

A parasztság életét Petőfi mellett ő ismerte a legjobban, s költészetében nemcsak derüs oldalát ábrázolta. A Bolond Istók első éneke a paraszti nyomornak, a tudatlanságnak megdöbbentő realizmusu képe. Ezt 1850-ben irta, — de hasonló képek nem jelennek meg többé költészetében. Halálának ötvenedik évfordulóján Móricz Zsigmond fel is vetette Arany „nagy hallgatásának" kérdését: Miért hallgatott a parasztság helyzetéről, kiszolgáltatottságáról? A válasz ismét egy: nem állt mellette haladó közvélemény, nem bátoritotta senki. Nem az egyéni bátorság hiányzott belőle. Természetes félénkségét le tudta gyürni, ha bátor kiállásról volt szó. Példa rá a Walesi bárdok, a magyar költő bátor állásfoglalása a zsarnokság ellen. De nem tudott következetes, szivós harcot folytatni. A falu, a parasztság felé fájó vágyakozással tekintett, de a városban csak annyira érezte magát idegennek, mint Nagyszalontán, vagy Nagykörösön, s mindenütt. A modern városi élet szineiről, formáiról, alakjairól nem egy verse szól, a Hidavatás-ban pedig megmutatja a kapitalizmus áldozatait.

Belső ellentmondásait soha nem tudta feloldani. Ezért keresett menedéket a nyelvben, a nyelv fejlesztésében. A legnagyobb müveltségű költőink közé tartozik. Mintaszerű Shakespeare-forditásokkal, s teljes Aristophanesszel ajándékozta meg nemzetét. Tanulmányai kiemelkednek kora irodalmi tanulmányai közül. Elsőnek vizsgálta közelebbről verselésünk kérdéseit, s ő rakta le a magyar verstan alapjait. Költészete haladó irodalmunk nagy kincse, élő hagyomány, s nem egy mai fiatal költőnk nyelvében érezni, hogy Arany János nyelvén pallérozódott. Nemzeti kulturánk ápolásában és fejlesztésében továbbra is példát mutat Arany, költői mügondjával, lelkiismeretességével, nyelvünk iránti szeretetével.

(—i—s)

ARANY JÁNOS

A szegény jobbágy

Életkép a multból

Széles országuton andalog a jobbágy,
Végzi keservesen vármegye robotját.
Kavicsos fövénnyel rakta meg szekerét,
Annak terhe alatt nyikorog a kerék.
Tántorogva ballag a két kajla sóre.
Alig tetszik rajta, hogy mozog előre,
Méla mind a kettő, mint ha gondolkoznék:
Hány izben hozott már és hány izben hoz még?

Ott ül a szegény pór az első saroglyán,
Elkopott ostorát a kezében fogván;
Szomoru képére rőt kalapja alá —
Hullna, ha négy-öt szál madzag nem tartaná.
Néha megszakasztja hosszu hallgatását,
Biztatgatja két hü igavonó társát;
De azok nem birnak lépni sebesebben,
Talpok a kőuttól ég eleven sebben.

Széles országuton, mint az ég morgása,
Hallik a távolban hintó robogása,
Csak imént dördült meg messziföldön, és lám,
Perc alatt elétünt, mint a fényes villám.
A négy szürke lónak a két kajla sóre
Nagykeservesen tud kitérni előle,
Pedig félni, félnek; mert az isten-adták
Birnák csak a jármot, mindjárt elragadnák.

Dölyfös uri kocsis ül a hintó bakján
Félkezében cifra ostort suhogtatván;
Jobban esik neki, a kényes lelkének,
Ha nyakába sujt a két szegény sórének;
Jobban esik neki, ha egyet kidithat:
Földi, a kerékagy siratja a hájat!
Kár volt annak árát a csapszéken hagyni,
Szegény tengelyedet siralomnak adni.

Föltekint a jobbágy, szomoruan felel:
Hej: biz a háj árát nem kocsma nyelte el,
Ami volt körültem, egy kevés zsiradék,
Gyors hintóitokra mind felkenegeték.
De a hintó népe nem hallotta e szót:
Szegény embert és ez igy talán jobb is volt,
Másképp ki áll jót, hogy e gyámságos kezek
Nyers-nyakasságodért meg nem fenyitenek!

(1847)

Emlékezés idősebb Szendrei Mihályra

Szürkeszavu hiradás adta tudtára az Aradi Állami Szinház igazgatóságának, hogy rövid szenvedés után 90 éves korában elhunyt id. Szendrei Mihály, az aradi szinház egykori igazgatója és szinmüvésze.

Szendrei Mihály Mátészalkán született 1866-ban és a sziniakadémiát kitünő eredménnyel végezte el. Husz éves korában lépett először szinpadra Székesfehérváron, majd hamarosan Aradra került, ahol kedvencévé vált az aradi közönségnek. Leszkay András egykori hires szinigazgató titkára lett, majd 1905-ben megpályázta az aradi szinházat, amit hatalmas harc árán neki is itéltek oda. Ellenjelöltje egy gentry-származásu szinigazgató volt, akit az akkori kormánykörök támogattak. Szendrei Mihály népszerüsége azonban mindent elsöprő győzelmet aratott és ettől kezdve rövid megszakitásokkal közel ötven esztendőt töltött Aradon.

Alig néhány hónappal ezelőtt egy budapesti helyszini közvetités alkalmával Gobbi Hilda, a Budapesti Nemzeti Szinház müvésznője megszólaltatta a rádióban id. Szendrei Mihályt, aki kedves intimitásokat mondott el kezdő szinész éveiből.

Végtelenül szerette Aradot, sokan keresték fel azok közül, akik felutaztak a magyar fővárosba és sokat és szivesen beszélgetett el egykori sikereinek szinhelyéről. Állandóan azt tervezte, hogy még visszatér ide, azonban magas kora már nem adott alkalmat számára, hogy viszontlássa kedves városát, régi barátait. Végelgyengülésben halt meg, rövid szenvedés után és barátai, volt szinészei és kartársai helyezték örök nyugalomra.

Sirjánál Földes Mihály, egykori aradi szinmüvész mondott megható bucsuztatót, felelevenitette Szendrei Mihály müvészi multját és azt, hogy neve összeforrott a magyar szinjátszás legküzdelmesebb, de egyben legérdekesebb korszakával.

Szendrei Mihály müvészi alakitásaira még igen sokan emlékeznek Aradon. Vigjáték-szinész volt, ugynevezett és az akkori időknek megfelelő — szalonvigjátékok hőse. Nagyszerű humora kitünően érvényesült a finom szatirával átszőtt francia darabokban, később pedig kiérdemelte a legjobb vidéki Molnár-szinész cimet. Molnár Ferenc „Hattyu"-jában aratott döntő sikert, meg az „Ördög" cimü darabban, melyek bemutatói után ugy emlegették, hogy „jobb, mint Hegedüs..." Hegedüs volt az akkori idők legnagyobb budapesti müvésze...

Egész idős korában is voltak kiemelkedő alakitásai, mint a „Noszty fiu esete Tóth Marival" — Nosztyja: szinte felejthetetlen marad e könynyelmü magyar gentry megformálásában.

Halála mély megrendülést váltott ki ismerősei körében. Az aradi szinházra felkerült a gyászlobogó, hogy ezzel is adózzon id. Szendrei Mihály emlékének...

Ifj. Szendrei Mihály, a Kolozsvári Állami Magyar Szinház müvésze az elhunytban édesapját gyászolja.

Mozgóképszinházaink vetitik

Képünkön a Nicolae Balcescu filmszinházban most müsoron levő film, a „Főutca" egyik filmkockája.

Megvan annak már jó tizennyolc esztendeje, hogy a Virág Miklós, a Cipőgyár irodaszolgájának a fia beleszeretett Bálint Franciskába, valami nagyon gazdag embernek a lányába. Akkoriban Miklós sokat köhögött és apró lázai voltak. Egy kis homályos folt éktelenitette el bal tüdőcsucsának röntgenképét.

— Jó lenne, ha néhány hétre el tudna utazni a hegyek közé pihenni — mondotta az orvos — és Virág Miklós nekilátott a készülődésnek.

El is utazott másnap egy hegyvidéki faluba, Csikországba. Nyár elején még kevés nyaralló volt a faluban s ő könnyen kapott szállást a postamesternénél. Igaz nem is „né" volt Mái Lilla néni, hanem csak „nő" még pedig a nyolcvanon innen, de a hetvenen jóval tul.

Másnap reggel megnézte Lilla néni a vendégét:

— Bizony elég pápista szine van magának fiam. Majd beszélek az intéző urral, hadd engedje be magát az uradalmi parkba, hogy kipirosodjék egy kissé a képe. Ott sétálhat egész nap.

Széles mosolyra nyilt a Lilla néni szája. Harminckét fogából már csak mutatóba maradt itt kettő-három, de itt fejlődött a szivében viharos ifjuságának minden romantikája, külsején meg a mult század végének nyoma: a földigérő „sleppes" szoknya, a csipkebetétes derék s az elől kiugró, betétes frizura.

Miklóst melegség öntötte el:

— Nem sétálni akarok én itten, néni kérem, hanem feküdni a nyugágyon...

— Feküdni? — csodálkozott Lilla néni — minek az? Hiszen nem heptikás maga...

— Hát az éppen nem, de egy kis csucs...

— Micsoda csucs? Tüdőcsucs? Mi az? Az semmi. — Az volt Jókainak is és mégis elvette hetvenötéves korában a Nagy Bellát. — Aztán meg tudja meg fiam, hogy a repedt fazék mindig tovább tart, mint az uj...

Papolt a néni s eltelt a nap. Virág Miklós pedig arra gondolt, hogy a jelek szerint most három heti gondtalanság jut számára is abból a rengeteg sok boldogságból, ami a világon létezik.

Ám a sors nagyon mókás kedvében lehetett, mert gond helyett sokkal nagyobb bajt sózott a nyakába.

Pontosan ugy történt minden, mint ahogyan azt „Megismerkedés" cimü versében az utókor számára „megörökitette". Mert ha már a Virág Miklós esetét tárgyaljuk itten, hát tudnunk kell azt is, hogy két főtulajdonságához, mármint ahhoz, hogy segédkönyvelő volt és szegény, egy harmadik is csatlakozott: Miklós lirai költő volt.

Az uradalmi park platánjai alatt hevert nyugágyán, mikor Bálint Franciska arra sétált és megkérdezte tőle:

— Mit olvas?

Miklós kezében Barbusse „Tüz" cimü könyve volt, s ő futó, szórakozott és alig látó pillantással tekintett fel a könyvből. — Micsoda banálitás — gondolta magában — mit olvasok? Szembenézett a lánnyal. A lány olyan volt a nagy zafirkék szemével és halványrózsaszin arcával, mint egy sokszinü élő-virág.

— Barbusset olvasom — mondotta most egyszerre valami értelmetlen ujjongó nevetéssel, ami a lányt is megnevettette. Erre felkelt a nyugágyról, elkisérte uj ismerősét és azontul naponta együtt voltak. A lány a postával szemben levő házban lakott és Miklós bucsut mondott a pihenésnek.

Lilla néni váltig csóválgatta a fejét, mert sehogy sem ment a fejébe: hogy a csudába kerültek ezek igy össze. A pénzes lány, meg a pénztelen, kopottruhás fiu, akárcsak valami romantikus regény figurái. Hát bizony, időközben kiderült,

Csermői Pál

Megfutamodás

hogy Franciska is „csucsos" volt valamikor, de őt az orvos ki is kurálta alaposan, aztán meg éppen olyan szerelmes volt Baudelaire, Ady és József Attila verseibe, akárcsak ez a szegény Virág Miklós, — igy hát volt miről beszélniök. Versmondások közben pedig a nyár beleköltözött Virág Miklós szivébe. Franciska a napsütéses természet volt számára. S mint ahogyan a természet türi békés jóindulattal, hogy megcsodáljuk, ugy vállalta Bálint Franciska a Miklós néma, vallomástalan szerelmét. Éppen csak azt nem tudta, hogy mitévő legyen vele. Miklós pedig ugy érezte, hogy most egy kegyetlen és láthatatlan hatalom előtt kell fejet hajtania. De, mikor a kastély parkja felé mentek — ahová Lilla néni jóvoltából szabad bejárása volt s a kapura erősitett tábláról elébeszemtelenkedtek a szavak: „Idegeneknek tilos a bemenet" — elszégyelte magát, s ugy nézett körül, mintha valami nagy radirt keresne, amellyel a kapuról, a Franciska szivéből és a világ összes szótáraiból kiradirozhatná ezt a szót, hogy: idegen.

— Legyen esze fiam — mondogatta Lilla néni — ne bolonduljon bele ebbe a gazdag lányba, ugysem megy az magához...

— Nem bolondulok én olyan könnyen — hazudta Miklós — de Lilla néni már nem hagyta beszélni:

— Hiszen van ennek valami vőlegényféleje is, ki szokott jönni hozzá vasárnaponkint...

Majd végignézve Miklós nyeszlett alakján, igy folytatta:

— Gyönyörü egy ember az fiam. — Tudja, fiatalkoromban láttam ilyet Pesten, mikor a postavizsgát letettem. A vizsgabizottság elnöke, Flondor Páli volt — hallja csak fiam — mondta felcsillanó szemekkel — olyan gyönyörü piros szája volt ennek a Flondor Palinak, mint egy pirosbélü narancs...

Lilla néni fogatlan száját összecsücsöritve ugy tekintett a messzeségbe, mintha a félévszázad előtt elcsattant csókok zamatját izlelgetné:

— Hát még az a hullámos fekete haja és bajuszkája — hol lát ma ilyet az ember?... Hát azért mondom magának fiam, ennek a lánynak a vőlegénye, majdnem olyan, mint a Flondor Páli volt. Az embernek nevet a szive, mikor a mosolygós szájára néz.

A szóáradat elakadt az emlékek távolból integető zátonyán, s Lilla néni szónakozottan nézett Miklós sápadt arcába:

— Nahát, nem magának való lány ez, fiam... De azért sohse busuljon, majd akad más.

★

Vasárnap reggel a gyorssal csakugyan megjött a Flondor-pótlék: Hold Emil gépgyáros. Az ég kék volt, de Miklós szivét egy nagy fekete felhő borította. Ők is Modorinénál ebédeltek és Franciska bemutatta Miklóst Holdnak:

— Irodalmi barátom...

A lány olyan volt, mint máskor, természetes és gondtalan. De Miklós most nem figyelte titokban, hanem csak a bántóan csengő szavakat hallotta, melyeket Holddal váltott.

— Mi itt egészen meghiztunk a semmitevésben. — Legalább fürödni lehetne, de itt nincs strand...

— A patakban nem lehet? — kérdezte Hold.

— Attól félek, ha belelépünk, kiönt — nevetett Franciska.

Hold szellemeskedni akart:

— Hogy is mondta Newton: minden vizbemártott test annyit veszit sulyából, mint az általa kiszoritott viz sulya...

— Azt Archimedes mondta — te marha Flondor — gondolta kárörvendve Miklós, majd végignézve Hold hizásnak indult alakján, ironikusan megszólalt:

— Ezt Newton a nehézkedésről, vagy a nehéz testekről szóló törvényében mondta?

Hold elégedetten nevetett, a saját szellemessége méltatását látta a kérdésben, Franciska pedig elpirulva hallgatott.

Délután Hold Franciskával a postára ment telefonálni s Lilla néni beinvitálta és almával kinálta őket. Miklós is előjött a szobájából, megint együtt voltak. Lilla néni szemében ismét fellobbant a régi fény. Nekifogott a mesélésnek, a csabai meg a pesti bálakról, no meg persze Flondorról, a postafőtisztről, s a kis szoba hüvös levegőjét megtöltötte selypesen duruzsoló hangja:

— Akkora piros szája volt annak a Flondornak, mint egy spanyolmeggy.

Hold-Flondort meghóditotta Lilla néni. Elégedetten nevetgélt s egy cseppet sem izgatta, hogy Franciska Miklóssal beszélget. Élesre vasalt vadonatuj krémszinü nadrágot és szines selyeminget viselt, arcán a gondtalan gazdagok meg nem szolgált nyugalma ült, s amint egy pillanatra Miklós ránézett, arra gondolt, hogy ez az ellenfél a legveszedelmesebbek közül való, hiszen annyira biztos a dolgában, hogy nem is védekezik. Mint éles boncolókés, ugy szabdalták össze szivét a szavak:

— A jövő héten hazaviszem Franciskát...

Hold egy gyönyörü Jonáthán alma meghámozásával foglalatoskodott. Az alma héja csigavonalban állt a tányéron. Ebben a pillanatban beszaladt a szobába Tolán-nak, a vasuti málházának ötéves kisfia. A rongyosruhás gyerek szájtátva bámult Hold aranyfogas szájába, s az odanyujtotta neki a jonáthán héját.

— Nincs kiut, — mondotta magában keserü undorral Miklós, s nyersen megszakitotta Franciskával a beszélgetést. A „Causerie"-ről volt szó, arról a Baudelarie szonettről, melyet Ady ugy forditott le magyarra, hogy aki nem tud franciául az is megtanul belőle.

Franciska kérdezett valamit tőle, de ő nem felelt. Mint röpke villám fénye, ugy futott át tudatán a józan megfontolás és valami kevély öröm afölött, hogy most le fogja győzni legerősebb ellenfelét, sajátmagát.

Hirtelen felállt, Hold elé lépett, kikapta annak kezéből a meghámozott almát s odadobta a kisfiunak, majd elvette attól az almahéját s azt Hold arcába vágta.

— Megőrült — orditotta Hold...

— Flondorkám... röppent ki Lilla néni száján a megdöbbenés.

Franciska pedig szótlanul, elszorult szivvel nézett Virág Miklós után, aki átrohant a másik szobába, magához vette utazókosarát és Franciskát, Lilla nénit és kétheti drágán megfizetett szabadságát itthagyva, az állomás felé indult.

Elhaladt a park kapuja előtt, odapillantott a táblára s fölengedett szivében a keserü szoritás:

— Idegenek? — mondotta magában. — Ők azok! — Én tartozom a világ nagyobbik feléhez, amelyben Flondor-Holdék számitanak idegennek.

Kiért az állomásra, megvárta az esti gyorsot s megfutamodva bár, de mégis győztesként szállt fel a vonatra, amely elvitte onnan, ahol boldog akart lenni.

Az SzKP KB felhivásai
a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 39. évfordulója alkalmából

MOSZKVA. (Agerpres.)

A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 39. évfordulója alkalmából a többi között a következő felhivásokat adta ki:

— Éljen a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 39. évfordulója!

— Testvéri üdvözlet a békéért, a demokráciáért, a szocializmusért harcoló összes népeknek!

— Világ dolgozói! A háborut meg lehet és meg kell akadályozni! Emeljétek magasabbra a harc zászlaját a háborus veszély ellen, a békéért, a népek együttműködéséért!

— Világ dolgozói! Harcoljatok a fegyverzet és a fegyveres erők csökkentéséért! Követeljétek az atom-, a hidrogén- és a többi tömegpusztító fegyver eltiltását! Állitsák az atomenergiát az emberiség békés fejlődésének szolgálatába!

— Erősödjék a dolgozók egysége, a kommunisták, a szocialisták és az összes haladó erők együttműködése a békéért, a demokráciáért és a népek függetlenségéért folyó harcban!

— Szovjet dolgozók, a népi demokratikus országok dolgozói! Erősitsétek szüntelenül a szocialista tábor országainak nagy közösségét, fejlesszétek és erősitsétek országaink népeinek testvéri barátságát!

— Testvéri üdvözlet a nagy kinai népnek, amely sikeresen építi a szocializmust országában!

Éljen a Kinai Népköztársaság! Virágozzék a szovjet és kinai nép megbonthatatlan barátsága és együttműködése — a világbéke erős tényezője!

— Testvéri üdvözlet a Lengyel Népköztársaság dolgozóinak, akik önfeláldozóan harcolnak a népgazdaság és a kultura további fellenditéséért, a népjólét szüntelen növeléséért, a békéért és a szocializmus felépitéséért!

Éljen a szovjet és a lengyel nép megbonthatatlan barátsága és együttműködése!

— Testvéri üdvözlet a Csehszlovák Köztársaság dolgozóinak, akik önfeláldozóan harcolnak a népgazdaság és a kultura további fellenditéséért, a népjólét szüntelen növeléséért, a békéért és a szocializmus felépitéséért!

Éljen a szovjet és a csehszlovák nép megbonthatatlan barátsága és együttműködése!

— Testvéri üdvözlet a Magyar Népköztársaság dolgozóinak, akik önfeláldozóan harcolnak a népgazdaság és a kultura további fellenditéséért, a népjólét szüntelen növeléséért, a békéért és a szocializmus felépitéséért!

Éljen a szovjet és a magyar nép megbonthatatlan barátsága és együttműködése!

— Testvéri üdvözlet a Román Népköztársaság dolgozóinak, akik önfeláldozóan harcolnak a népgazdaság és a kultura további fellenditéséért, a népjólét szüntelen növeléséért, a békéért és a szocializmus felépitéséért!

Éljen a szovjet és a román nép megbonthatatlan barátsága és együttműködése!

— Testvéri üdvözlet a Bolgár Népköztársaság dolgozóinak, akik önfeláldozóan harcolnak a népgazdaság és a kultura további fellenditéséért, a népjólét szüntelen növeléséért, a békéért és a szocializmus felépitéséért!

— Éljen a szovjet és a bolgár nép megbonthatatlan barátsága és együttműködése!

— Testvéri üdvözlet az Albán Népköztársaság dolgozóinak, akik önfeláldozóan harcolnak a népgazdaság és a kultura további fellenditéséért, a népjólét szüntelen növeléséért, a békéért és a szocializmus felépitéséért!

Éljen a szovjet és az albán nép megbonthatatlan barátsága és együttműködése!

— Testvéri üdvözlet a Mongol Népköztársaság dolgozóinak, akik önfeláldozóan harcolnak a népgazdaság és a kultura további fellenditéséért, a népjólét szüntelen növeléséért, a békéért és a szocializmus felépitéséért!

Éljen a szovjet és a mongol nép megbonthatatlan barátsága és együttműködése!

— Testvéri üdvözlet a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság szocializmust építő népeinek! Éljen a Szovjetunió és Jugoszlávia népeinek megbonthatatlan barátsága és együttműködése!

— Testvéri üdvözlet a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság hős népének, amely a népgazdaság helyreállitásáért és továbbfejlesztéséért, a békéért és Korea demokratikus alapokon való nemzeti egyesitéséért harcol!

— Testvéri üdvözlet a Vietnámi Demokratikus Köztársaság hős népének, amely a népgazdaság helyreállitásáért és továbbfejlesztéséért, a békéért és Vietnám demokratikus alapokon való nemzeti egyesitéséért harcol!

— Éljen a Német Demokratikus Köztársaság, — egész Németország békeszerető, a militarizmus feltámasztása ellen, a két német állam közeledéséért, hazája békés, demokratikus alapokon való egyesitéséért harcoló erőinek bástyája!

Erősödjék és izmosodjék a német és a szovjet nép barátsága és együttműködése az európai béke javára!

— Üdvözlet a nagy indiai népnek, amely hazája fejlődéséért, Ázsia és az egész világ békéjéért harcol! Erősödjék és fejlődjék a Szovjetunió és India népeinek barátsága és együttműködése!

— Testvéri üdvözlet Indonézia és Burma népeinek, amelyek a békéért és nemzeti függetlenségük megszilárditásáért harcolnak! Erősödjék a Szovjetunió, Indonézia és Burma népeinek barátsága és együttműködése!

— Meleg üdvözlet Egyiptom népének, amely oly bátran védelmezi hazája szuverénitását és függetlenségét!

— Éljen Anglia, az Amerikai Egyesült Államok, Franciaország és a Szovjetunió népeinek barátsága és együttműködése a nemzetközi feszültség enyhitéséért, az államok békés egymás mellett éléséért és az egész világ tartós békéjének biztositásáért vivott harcukban!

— Erősödjék a Szovjetunió és Olaszország népeinek barátsága és együttműködése!

— Éljen a Szovjetunió és a Finn Köztársaság barátsága és együttműködése, amely a népek egyenjogusságán, kölcsönös bizalmán és megbecsülésén alapul!

— Erősödjenek és fejlődjenek a Szovjetunió és Svédország, Norvégia, Dánia, Izland baráti kapcsolatai!

— Éljen a Szovjetunió népeinek és a semleges, független és demokratikus Ausztria népének barátsága és együttműködése az európai béke megszilárditása nevében!

— Üdvözlet a japán népnek, amely bátran harcol a militarizmus feltámasztása ellen, országa békés, demokratikus és független fejlődéséért!

— Üdvözlet Ázsia és Afrika népeinek, amelyek lerázták a gyarmati elnyomás bilincseit és a békéért, a szabadságért, nemzeti függetlenségük megszilárditásáért harcolnak!

— Üdvözlet a gyarmatok és a függő országok népeinek, amelyek az imperialista iga ellen, szabadságukért és nemzeti függetlenségükért harcolnak!

— Éljen a Szovjetunió lenini külpolitikája — a különböző rendszerű államok békés együttlétezésének, a béke megőrzésének és megszilárditásának, az összes országokkal való gazdasági és kulturális kapcsolatok fejlesztésének politikája!

Szovjet hadsereg és flotta katonái! Kitartóan gyarapitsátok katonai és politikai tudásotokat, sajátitsátok el a legujabb harci technikát és a korszerű fegyverek kezelését, fokozzátok éberségeteket és harci tudásotokat!

— Éljenek a győzelmes és dicső szovjet fegyveres erők, hazánk békéjének és biztonságának őrei!

— Éljen és virágozzék a munkásosztály és a kolhozparasztság munkásosztály vezette szövetsége — a szovjet rendszer megingathatatlan alapja!

— Éljen és virágozzék a Szovjetunió népeinek testvéri barátsága, soknemzetiségű szocialista államunk erejének és hatalmának forrása!

— Szovjet dolgozók! Tömörüljünk még szorosabban a kommunista párt és a szovjet kormány köré, mozgósitsuk összes erőinket és alkotó energiánkat a magasztos ügy: a kommunista társadalom felépitése érdekében!

— Szovjet dolgozók! A XX. pártkongresszusnak a VI. ötéves tervre vonatkozó irányelvei harci programot jelentenek a kommunizmus további építésére, a népgazdaság uj, hatalmas arányu fellendítésére, a szovjet nép jólétének növelésére. Fokozzuk egész népünk harcát a VI. ötéves terv sikeres teljesitése érdekében!

— Szovjet dolgozók! Harcoljunk a VI. ötéves terv elsőévi tervének teljesitéséért minden vállalatban, épitkezésen, kolhozban, szovhozban és GTA-ni!

Szovjet dolgozók! Váltsátok valóra a párt és a kormány politikáját, amelynek célja a nehézipar elsődleges fejlesztése, mivel ez az alapja egész népgazdaságunk további fellenditésének, a nép anyagi és kulturális jóléte emelésének, hazánk ereje és biztonsága megszilárditásának!

Szocialista iparunk dolgozói! Harcoljatok a technikai haladásért, növeljétek minden eszközzel a munka termelékenységét! Honositsátok meg a termelésben a hazai és a külföldi tudomány és technika legujabb vivmányait, hasznositsátok a vállalatok fejlett tapasztalatait!

Munkások és munkásnők, mérnökök és technikusok, mesterek! Javitsátok meg a munka és a termelés megszervezését, erősitsétek minden eszközzel a munkafegyelmet, biztositsátok a vállalatok üteme munkáját! Harcoljatok a takarékossági rendszerért, javitsátok a minőséget és csökkentsétek a termelés önköltségét!

Az SzKP Központi Bizottsága ezenkivül felhivásokat intézett a fém-, szén-, kőolaj- és energetikai ipar, a gépgyártó-, elektrotechnikai és rádiótechnikai ipar, a vegyipar, az épitő- és épitőanyagipar, erdőipar, papir- és fafeldolgozó ipar, a textilipar, s az élelmiszer- és halipar munkásaihoz, mérnökeihez és technikusaihoz. Felhivásokat intéztek még a kolhozparasztokhoz, a GTÁ-k és szovhozok dolgozóihoz, a parlagföldeken dolgozó munkásokhoz, a mezőgazdasági szakemberekhez, a helyiipar és a kisipari szövetkezetek dolgozóihoz, az állami és szövetkezeti kereskedelem, a vasuti szállitás, a tengeri és folyami flotta, a gépkocsi- és országuti szállitás és a távközlés dolgozóihoz.

A felhivás a továbbiakban igy hangzik:

Szovjet intézmények dolgozói! Harcoljatok a lenini munkaelvek tiszteletbentartásáért a szovjet államapparátusban, a szocialista törvényesség megerősitéséért, irtsátok ki gyökerestől a bürokráciát és az aktatologatást, legyetek figyelmesek a dolgozók igényei és szükségletei iránt.

Szovjet szakszervezetek! Emeljétek magasabbra az egész nép szocialista versenyének zászlaját, hogy fokozzátok a termelést és határidő előtt teljesitsétek a hatodik ötéves tervet!

Népszerüsitsétek a termelési ujitók tapasztalatait! Tanusitsatok fáradhatatlan gondoskodást a munkások és tisztviselők anyagi jólétének és kulturális szinvonalának további emelése iránt! Használjátok fel szélesebb körben a munkások gyüléseit, a termelési értekezleteket, a gazdasági aktiválkat és más formákat a munkásoknak a termelés vezetésében való részvételre!

Éljenek a szovjet szakszervezetek — a kommunizmus iskolái!

Szovjet nők! Harcoljatok, hogy ujabb sikereket érjetek el a népgazdaság, a tudomány és a kultura minden területén, gyermekeiteknek a szovjet nép javára és boldogságára való nevelésének nemes ügyében!

Éljenek a szovjet nők — a kommunizmus aktiv épitői!

Éljen a Szovjetunió lenini kommunista ifjusági szövetsége — a kommunizmus ifju épitőinek élcsapata, a szovjet ifjuság szervezője, a kommunista párt tevékeny segitője és tartaléka!

Ifjak és lányok, dicső szovjet ifjuságunk! Vegyetek részt tevékenyebben a gazdasági és kulturális épitőmunkában! Tanulmányozzátok a fejlett tudomány és technika vivmányait, sajátitsátok el ismereteket az ipari és mezőgazdasági termelésben!

Legyetek elszántak és bátrak az országunkban a kommunizmus magasztos ügyének győzelméért folyó harcban!

Pionirok és iskolások! Tanuljatok odaadással és kitartóan! Legyetek szorgalmasak és fegyelmezettek, harcoljatok, hogy sikereket vivjatok ki a tanulásban! Készüljetek fel, hogy a kommunizmus tevékeny építői legyetek országunkban!

Kommunisták és komszomolisták! Legyetek élcsapata az egész nép harcának az SzKP XX. kongresszusán hozott határozatok valóraváltásáért! Sajátitsátok el kitartó munkával a marxi-lenini elméletet! Harcoljatok a népgazdaság müszaki fejlődéséért, a munka termelékenységének növeléséért, a szovjet nép jólétének szüntelen gyarapitásáért, a kommunizmus épitéséért a Szovjetunióban!

Éljen a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége — az országunkban lakó népek barátságának fellegvára, a világ békéjének megingathatatlan védőbástyája!

Éljen a kommunizmust építő nagy szovjet nép!

Éljen a Szovjetunió Kommunista Pártja, a szovjet nép nagy lelkesitő és vezető ereje a kommunizmus építéséért folyó harcban!

A marxizmus-leninizmus zászlaja alatt, a kommunista párt vezetésével — előre a kommunizmus győzelme felé!

Téli előkészületek

A CFR főműhely dolgozói az elért termelési eredmények mellett fokozott előkészületeket tesznek a téli időszakra.

Elsősorban a műhelyekben vizsgálják felül a munkafeltételeket és hajtanak végre a dolgozók által ajánlott megoldásokat. Átrendezték már a gépműhelyt, ahol eddig tulzsufoltság volt. Ilyen átszervezési munkát hajtanak végre most a lakatos osztályon is, ahol egyébként az irodák is uj elhelyezést nyernek.

Uj szerszámraktárt emeltek, mert a régi szük volt. Uj berendezést kapnak a hegesztők és szàmukra fürdő is készül. De amennyire hasznos megoldásokat tesznek a főműhely vezetői, nem mondhatjuk el ezt a beszerző osztályról, noha feladata lenne, hogy idejében szerezze be a téli fütőanyagot. Ez sürgős megoldást igényel, mert máskülönben egyes műhelyek a hideg beálltával nem lesznek képesek a tervüknek megfelelően dolgozni.

Darula Ioan,
levelező

—o—

IDŐJÁRÁS

Október 28-án, vasárnap, változó felhőzet, inkább borult idő várható. Helyi esők lehetségesek, a hőmérséklet csökken. Napközben 13—17 fok között, éjszaka 2—4 fok között lesz. Mérsékelt, időközönként erősbödő szél.

A következő két napon viszonylag hideg, esőre hajló idő várható.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

Aradi Locomotiva—Lupényi Energia Minerul

A két csapat vasárnap délután fél 4 órai kezdettel mérkőzik meg a Locomotiva pályán és a B) csoportbeli bajnoki labdarugó mérkőzés mindkét csapat számára rendkivül fontos. Az aradi vasutasoknak teljes erőbedobással kell küzdeniök, ha a bennmaradáshoz oly nagyon szükséges bajnoki pontokat meg akarják szerezni. Az aradi vasutasok valószinüleg a következő összetételű csapattal állnak ki a mérkőzésre:

Batrin — Negru, Florescu, Mészáros — Tudoroiu, Blaj — Janovits, Don, Petz, Stan (Duma), Tomescu.

Aradi Voinţa—Marosvásárhelyi Dinamo

Vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel, az Eminescu utcában levő Merfiklubban bonyolitják le az idény utolsó asztali tenisz csapatbajnoki mérkőzését, amelyen az Aradi Voinţa a Marosvásárhelyi Dinamot látja vendégül. Az aradi csapatban Andronache, dr. Pap és Kovács szerepelnek, a marosvásárhelyieknél pedig Verzar, Jakabovits és Böhm játszanak.

Román evezősök értékes győzelmei

A Snavogon megrendezett evezősversenyen román és szovjet versenyzők vettek részt és a román evezősök szép sikerrel szerepeltek.

Kormányosnégyes: 1. Szovjetunió, 2. Stiinţa. Kormányosnélküli kettős: 1. Dinamo (Radu—Pongrátz), 2. Szovjetunió I, 3. Szovjetunió II. Kormányoskettős: 1. Szovjetunió, 2. Dinamo. Kormányosnélküli négyes: 1. Hadsereg Közp. Háza, 2. Szovjetunió. Nyolcas: 1. Dinamo, 2. Szovjetunió.

Néhány sorban

A svéd utánpótlás válogatott bukaresti vendégjátékát későbbi időpontra halasztották, miután a svédek bejelentették, hogy most nem tudnak jönni. A fővárosi labdarugó müsor erre igy alakult: délután fél 2 órakor: Ploesti Energia Flacara—Román utánpótlás válogatott, fél 4 órakor: Bukaresti Dinamo—Temesvári Stiinţa.

★

Az aradi Progresul ICA kézilabda csapata, amely vasárnap Iasiban szerepel, hétközben Temesváron játszott és elmaradt mérkőzésen 12:9 (6:4) arányban vereséget szenvedett a Temesvári Energia Metalul együttesétől.

★

A Fl. Rosie UTA birkozó csapata a birkozó csapatbajnokság harmadik őszi fordulója keretében Sztálinvárosban vendégszerepel.

Az Aradi Uj Idők termelőszövetkezet eredményes müködése

Hét év előtt, 1949-ben néhány aradi hadirokkant mozgalmat inditott, hogy a pusztító háboru életbenmaradt áldozatainak javitsák meg küzdelmes, viszontagságos életét. A Vörös Kereszt egyesület keretében történt ugyan némi gondoskodás a hadirokkantakról, hadiözvegyekről és árvákról, de ez inkább csak adminisztrativ könnyitéseket jelentett. A létfenntartás anyagi alapja teljesen hiányzott. Valeanu György hadirokkant ujságközleményből értesült, hogy Bukarestben egyesületbe tömörültek a hadirokkantak és egyesült erővel — hatósági támogatással, de saját ereikből teremtettek maguknak megélhetési alapot. Életrevaló ötletet adott ez az ujságcikk Valeanunak, aki késedelem nélkül néhányadmagával Jaczkó András, Kelemen István, Éliás Márton, Brück István hadirokkantakkal és Blaj Ana hadiözveggyel együtt meginditotta a mozgalmat az aradi hadirokkantak toborozására. Hamarosan megszervezték az alapitáshoz szükséges 15 tagu csoportot és megindult a szervezés széleskörü, nagy munkája. A 15 tagu alapitócsoport beadványa alapján a felmerülő sok-sok nehézség leküzdésével, mintegy félévi kitartó szervezési munka után 1949 november 12-én megalakult Aradon az Uj Idők termelőszövetkezet. Pártunk és kormányunk messzemenő gondoskodásának volt köszönhető, hogy létre lehetett hozni a rokkantak termelőszövetkezetét, amely lassanként biztos kenyérhez juttatta a csökkentett munkaerejü háborus áldozatokat. A megalakulás után hamarosan kezdtek eltünni az utcasarokról, a parkokból a kéregető rokkantak, mert aki akart dolgozni, azonnal munkához juthatott, biztositották megélhetését. A lelkes kis szervezőcsoport kitartó munkája meghozta gyümölcsét. Néhány hét alatt ujabb 20 rokkant kérte felvételét a szövetkezetbe és 1950-ben már csoportosan jelentkeztek a rokkantak felvételre. Ezután már rohamosan nőtt a tagok száma és ezzel párhuzamosan létesültek az uj műhelyek, amelyek egyszerre kenyeret adtak az addig munkaképtelennek nyilvánitott rokkantaknak, s akik egyszerre hasznos termelő munkát kezdtek végezni.

Néhány héttel a megalakulás után 1949 év végén már három műhelyben dolgoztak az aradi rokkantak uttörői. Különösen a cipészműhely ért el hamarosan szép eredményt Kelemen István szakszerü vezetésével. A néhány munkással megindult műhelyben, alig félév leforgása után már 16 rokkant cipész dolgozott. Hamar népszerü lett a varroda és kötőde is. Félévvel a megalakulás után, 1950 juniusában kefekötőosztállyal bővült a szövetkezet és ugyanebben az évben hadiözvegyekből megalakult a női varroda és a játékáru üzem. A következő évben már bocskor-osztály és asztalos műhely adott munkát nagyszámu rokkantnak. 1952-ben villanyszerészeti osztály, röviddel ezután tükör-, keretező-, üvegezőosztály, majd lakatosműhely és fonóda létesült. Ekkor már az Uj Idők termékeit saját elárusitó üzletében helyezte el, innen kerültek eladásra, természetesen rokkant személyzet közreműködésével. 1953-ban ujabb asztalosműhellyel bővült a szövetkezet.

Az Uj Idők szövetkezet örvendetes gyarapodása, terjeszkedése bebizonyitotta, hogy csakis kollektiv munkával, egymás támogatásával lehet elérni kiemelkedő eredményt. Csakis a vezetőség és a dolgozók harmónikus, lelkes munkájával sikerülhetett a csökkentett munkaerejü rokkantakkal ezt a ritka szép eredményt elérni. Ma már az Uj Idők termelőszövetkezetnek 400 tagja van, közülük 202 rokkant, 41 vak és több, mint 150 idős nyugdijas, valamint egyéb csökkentett munkaerejü dolgozó. Tizennégy termelőosztálya van az Uj Időknek, ebből 2 asztalosműhely, 5 cipőjavitómühely, 1 férfi és egy női varroda, egy bocskorkészitő osztály, egy seprükötő műhely, egy fonóda, egy sapkakészitő osztály és egy tükörgyártó osztály. Ezeken kivül van két üzlete, ahol a rokkant dolgozók saját termékeiket árusitják, továbbá központi raktárral és lakatos, villanyszerészeti fenntartási műhellyel is rendelkeznek.

Nagy érdeme a vezetőségnek, hogy a termelés állandó fokozása mellett kulturvonalon is eredményes munkát végez a szövetkezet. Hattagu szinjátszó csoportja mellett, hattagu szólóénekes együttest is (3 férfi, 3 nő) szervezett. Ujabban állitották össze a 22 tagu vegyes énekkart, vak férfiakból és nőkből. A kórust később felerősitettek s most versenyeken is részt fog venni. Az aradi Uj Idők jelentős helyet foglal el az ország rokkant termelőszövetkezeteinek sorában. 1951-ben a nagyváradi rokkant szövetkezetet szocialista versenyre hivta ki augusztus 23 és november 7 tiszteletére. Két versenyen mérkőztek a nagyváradi és aradi rokkantak és mind a két versenyt az aradiak nyerték meg. Az Uj Idők irodájában elhelyezett szép kivitelü vörös zászló évek óta hirdeti, hogy az aradi rokkantak szövetkezete nemcsak a termelésben, hanem a kulturmunkában is felülmulta a nagyváradi testvérszövetkezetet. Emlitésre méltó, hogy az aradi Uj Idők szövetkezet a megalapitás sorrendjében ötödik volt az egész országban és csak az aradi szövetkezet megalapitása után jóval később alakultak meg országszerte a rokkantak szövetkezetei. Ma már ötvennégy rokkant szövetkezet működik az országban, de ugy termelési, mint kulturteljesitmény szempontjából Arad ma Bukarest után a második helyen van.

Az Uj Idők fáradhatatlan vezetősége az elért szép eredmények, a sok sikeres akció után sem helyezkedik az önelégültség kényelmes álláspontjára. Állandóan ujabb és ujabb életrevaló terveket akarnak megvalósitani, s nem riadnak vissza az eléjük tornyosuló komoly nehézségektől. Eddigi munkájukban a multban is sok akadályt kellett leküzdeniök, különösen az anyagbeszerzésnél. Másik sulyos probléma a szövetkezetben a megfelelő helyiségek hiánya, ami sok szép terv megvalósitását hiusitotta meg. A szövetkezet ujabban asztalos javitómühelyt és kárpitos műhelyt akar berendezni, de itt is nagy gondot okoz a férőhely hiánya. A vezetőség programba vette, hogy még ebben az évben, a sok nehézség ellenére is, az asztalos javitómühelyt minden körülmények között megnyitja annál is inkább, mert Aradon eddig még nincs ilyen műhely és ilyen műhely létesitése hézagpótló volna.

B. E.

KITÜNTETÉSEK

A Nagy Nemzetgyülés Elnökségén csütörtökön délután kitüntettek több akadémikust, irót és dolgozót.

A kitüntetések ünnepélyes átadásánál jelen volt Mihail Sadoveanu akadémikus, a Nagy Nemzetgyülés Elnökségének alelnöke, A. Bunaciu, a Nagy Nemzetgyülés Elnökségének titkára, dr. C. I. Parhon professzor, St. S. Nicolau professzor, N. Hortolomei professzor, N. Gh. Lupu professzor és Andrei Otetea professzor, akadémikusok, O. Rusu mérnök és mások.

Hosszas és értékes tudományos és oktató tevékenységükért, 70. születésnapjuk alkalmából a Munkaérdemrend I. fokozatával tüntették ki Nicolae Profiri mérnököt, az Akadémia tagját, és dr. Alexandru Radulescu akadémikus professzort.

A munkásmozgalomban kifejtett hosszas tevékenységéért és tudományos téren szerzett kiváló érdemeiért, 75. születésnapja alkalmából a Román Népköztársaság Csillagrendjének II. fokozatát adományozták Barbu Lazareanu akadémikusnak.

Eredményes irodalmi tevékenységéért és 50. születésnapja alkalmából a Munkaérdemrend II. fokozatával tüntették ki Szemlér Ferenc irót.

Az 1944 augusztus 23. előtt és azután kifejtett kiváló tevékenységéért, 60. születésnapja alkalmából a Román Népköztársaság Csillagrendjének V. fokozatát adományozták Schönberger Izidor elvtársnak, a temesvári gépközpont igazgatójának.

A paroseni és borzesti hőerőművek géposoportjainak építésében és szerelésében szerzett kiváló érdemeikért a Munkaérdemrend III. fokozatát adományozták a Villamosenergia és Elektrotechnikai Ipar Minisztériuma következő munkásainak, technikusainak és mérnökeinek: Barabás Márton, Mihai Vasile, Toma Vesa, Nicolae Manescu, Gh. Gheghea, Gh. Poama, Alex. Floresteanu, Nicolae Horiu, Gh. Berlovan, Aurel Nachim, Alex. Anghel, Tudor Coltea, Petru Pordan, Constantin Pascaru, Gr. Ivaschescu, Aurel Prunaru és D. Ciapiru.

A Munkaérdemrend III. fokozatát adományozták Carol Pecsarnak és St. Stefanescunak, a helyi ipar kitermelő részlege dolgozóinak.

A kitüntetések átnyujtása után Mihail Sadoveanu akadémikus üdvözölte a kitüntetetteket és ujabb sikereket kivánt tevékenységükhöz.

A kitüntetettek nevében Nicolae Profiri, Barbu Lazareanu és Alexandru Floresteanu válaszolt.

(Agerpres)

Hírek a nagyvilágból

Szovjet és japán diákok köszöntik az országaik közötti kapcsolatok normalizálását

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZ jejlenti:

A szovjet ifjusági szervezetek bizottsága mellett müködő főiskolai tanács és a japán főiskolák autonóm vezetéséért harcoló egyesületek országos szövetsége lelkesen köszöntötték a szovjet-japán kapcsolatok normalizálására vonatkozó tárgyalások sikeres befejezését.

A két szervezet kifejezi azt a meggyőződését, hogy a Szovjetunió és Japán közötti diplomáciai, gazdasági és kulturális kapcsolatok felvétele hozzájárul a nemzetközi feszültség enyhüléséhez, Ázsia és az egész világ békéjének megszilárdulásához és uj, széleskörü lehetőségeket nyit a szovjet és japán főiskolások együttmüködésére.

A két szervezet a jövőben is erőfeszitéseket tesz Japán és a Szovjetunió népei közötti megértés és barátság kifejlesztésére, az egyetemes béke megóvása érdekében.

A szovjet ifjusági szervezetek bizottsága mellett müködő főiskolai tanács.

A japán főiskolák autonom vezetéséért harcoló egyesületek országos szövetsége.

Moszkva, 1956 október 26.
Tokió, 1956 október 26.

Az algériai kérdés elégedetlenséget vált ki a Francia Szocialista Párt és a francia kormány köreiben

PÁRIZS. (Agerpres).

A Libenation cimü lap beszámol arról, hogy a szocialisták parlamenti csoportjának október 25-én lefolyt ülése meglehetősen viharos légkörben folyt le. A szocialista képviselők egy része birálta a kormány algériai politikáját, főként pedig azt, hogy a francia hatóságok letartóztatták az algériai nemzeti felszabaditó mozgalom öt vezetőjét. Az ülésen, amely a Guy Mollet kormány által felvetett bizalmi szavazás előtt folyt le — mintegy 15 képviselő, közöttük Verdier, Depeux, Daniel Mayer, Jules Moch, Mazier, nem értettek egyet a szocialista parlamenti csoport nevében előterjesztett határozati javaslattal, amelynek értelmében bizalmat szavaztak a kormánynak. Verdier-nek, mint a parlamenti csoport elnökének fel kellett volna szólalnia a nemzetgyülésben, hogy megindokolja a bizalmi szavazatot. Minthogy azonban helytelenitette a kormány politikáját, nem volt hajlandó felszólalni és ekkor Deixonne-val helyettesitették.

A lap hasonlóképpen rámutat arra, hogy egyes francia diplomaták körében is elégedetlenséget váltott ki az algériai vezetők letartóztatása. A lap szerint Parodi, aki elvben elfogadta marokkói nagyköveti kinevezését, most visszavonta ezt az elhatározását. Franciaország tuniszi nagykövete pedig, akit visszahivtak Párizsba, le akar mondani. A lapok a továbbiakban beszámolnak arról, hogy a szocialista Savary, a külügyminisztériumnak a marokkói és tuniszi kérdésekkel foglalkozó államtitkára és Jean Badevand, a külügyminisztérium politikai kérdésekkel foglalkozó ügyosztályának igazgatója állitólag benyujtották lemondásukat.

Ngo Dinh Diem „alkotmánya" sérti a genfi egyezményt

HANOJ. (Agerpres).

Szajgoni jelentés szerint október 23-án hirdették ki hivatalosan az amerikai tanácsosok részvételével kidolgozott délvietnámi „alkotmányt".

A délvietnámi „alkotmány" diktatórikus hatalommal ruházza fel Ngo Dinh Diemet, Délvietnám elnökét, akinek kezében összpontosul az egész katonai, közigazgatási és birói hatalom. A törvényhozó szerv, a parlament teljes egészében az elnöknek van alárendelve, akinek az alkotmány értelmében joga van nemcsak kinevezni és leváltani az alelnököt, a minisztereket és más hivatalos személyeket, hanem tetszése szerint megváltoztatni a parlament összetételét, vagy feloszlatni azt. Az ellenzéki erők élesen birálták Ngo Dinh Diem „alkotmányát". Az ellenzéki képviselők uj elnökválasztások megtartását és parlamenti választások kiirását követelik.

A katonai kalandok hivei folytatják Egyiptom-ellenes fenyegetőzéseiket

ROMA. Agerpres). — A TASZSZ jelenti:

Jólértesült ujságirói körökben rámutatnak arra, hogy az Egyiptom-ellenes katonai akciók angliai és franciaországi hivei ismét fenyegetőznek, hogy fegyverekhez folyamodnak, ha Egyiptom nem változtat álláspontján a Szuezi-csatorna kérdésében. Sőt azzal dicsekszenek, hogy a francia csapatoknak mindössze nyolc órára van szükségük ahhoz, hogy elfoglalják a Szuezi-csatorna övezetét és Egyiptom főbb stratégiai pontjait.

Anglia és Franciaország agresszív körei ugy vélik, hogy jelenleg kedvező helyzet alakult ki a Szuezi-csatorna övezetének az angol és francia csapatok általi elfoglalására, minthogy az Egyesült Államok a választási kampánnyal van elfoglalva. A hadmüveletek hivelt nem nyugtalanitja tulságosan annak lehetősége, hogy az Egyiptom-ellenes katonai akciók következtében a Nyugat-Európába irányuló közelkeleti olajszállitások megszünhetnek, mert meggyőződésük, hogy az Egyesült Államok elegendő mennyiségü olajjal látná el Angliát és Franciaországot.

Hasonlóképpen azt állitják, hogy Pineau francia külügyminiszter és Lloyd angol külügyminiszter október 23-án Londonban megegyeztek abban, hogy a közeljövőben megindítják az Egyiptom-ellenes katonai beavatkozást.

Elismerésre méltó, hogy a Szuezi-csatorna Társaság államositása óta eltelt három hónap folyamán megszakitás nélkül biztositották a csatornán való hajózást. Sokkal több hajó halad át a csatornán, mint a multban. Ezenkivül a Biztonsági Tanács nemrég hozott határozata kedvező feltételeket teremt a szuezi kérdés békés rendezésére, a Tanács által elfogadott hat irányelv alapján.

Ilyen körülmények között az Egyiptom-ellenes katonai kalandok hiveinek tervei a világ összes békeszerető erőinek, a világ haladó közvéleményének növekvő ellenállásába ütköznek.

A Japán Szocialista Párt küldöttsége ellátogat a Kinai Népköztársaságba

PEKING. (Agerpres.) — Az Uj Kina jelenti:

Tokióból közlik, hogy a japán szocialista párt értekezletén elhatározták, küldöttséget menesztenek a Kinai Népköztársaságba. A szocialista párt küldöttsége látogatásának célja megteremteni az összeköttetést a Japán és Kina közötti diplomáciai kapcsolatok felvétele, valamint a két ország közötti gazdasági és kulturális együttmüködés kifejlesztése érdekében.

—o—

Egybehivták a Német Demokratikus Köztársaság Népi Kamaráját

BERLIN. (Agerpres.) Az ADN jelenti:

November 2-ra egybehivták a Német Demokratikus Köztársaság Népi Kamarájának 16-ik plenáris ülésszakát. A Népi Kamara csoportjainak javaslatára az ülésszakon a Német DK kormánya kifejti álláspontját a német kérdésre vonatkozó legutóbbi szovjet jegyzékkel kapcsolatban.

—o—

Egyiptomi lap az ammani egyezmény jelentőségéről

KAIRÓ. (Agerpres.)

Az Al-Ahbar cimü lap köszönti az ammani egyezményt, amelynek alapján létrejött Egyiptom, Sziria és Jordánia fegyveres erőinek egyesitett parancsnoksága.

Az egyezmény — irja a lap — megszilárditja Jordánia kapcsolatait az arab országokkal. Az egyezmény komoly akadályt jelent azon nyugati hatalmak utjában, amelyek megpróbálják visszaszerezni az arab országokban elvesztett pozicióikat.

—o—

A Vietnámi Hazafias Front nyilatkozata

HANOJ. (Agerpres.)

A Vietnámi Hazafias Front nyilatkozatot bocsátott ki, amely rámutat arra, hogy akárcsak a mult évi délvietnámi alkotmányozó gyülési különválasztások, a délvietnámi „alkotmány" kihirdetése azt a célt szolgálja, hogy állandositsa Vietnám széttagoltságát és az ideiglenes demarkációs vonalat határvonallá változtassa, ami merő ellentétben áll az ország mielőbbi egységesitésére vágyó vietnámi nép törekvéseivel. Az alkotmány hasonlóképpen sulyosan sérti a genfi egyezményeket, amelyek elismerik Vietnám nemzeti szuverénitását, függetlenségét és területi épségét és előirják az általános szabad választások megszervezését az ország egységesitése céljából.

legújabb táviratok

A Magyar Népköztársaság uj kormányának összetétele

BUDAPEST. (Agerpres.) — A MTI közli a Magyar Népköztársaság uj kormányának összetételét.

Figyelembevéve a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének és a Hazafias Népfront Nemzeti Tanácsa elnökségének javaslatait, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a következő összetételü uj kormányt hagyta jóvá:

A minisztertanács elnöke: Nagy Imre; a minisztertanács alelnökei: Apró Antal, Bognár József, Erdei Ferenc; államminiszter: Tildy Zoltán; külügyminiszter: Horváth Imre; belügyminiszter: Münnich Ferenc; nemzetvédelmi miniszter: Janza Károly; földmüvelésügyi miniszter: Kovács Béla; pénzügyminiszter: Kossa István; igazságügyi miniszter: Molnár Erik; kohászati és gépépitési miniszter: Csergő János; egészségügyi miniszter: Babics Antal; bánya- és villanyenergiaügyi miniszter: Czottner Sándor; külkereskedelemügyi miniszter: Bognár József; belkereskedelemügyi miniszter: Tausz János; vegyipari miniszter: Szabó Gergely; könnyüipari miniszter: Nagy Józsefné; helyiipari és községgazdálkodási miniszter: Nezvál Ferenc; állami gazdaságok minisztere: Ribiánszky Miklós; élelmiszeripari miniszter: Nyers Rezső; begyüjtésügyi miniszter: Gyenes Antal; épitészetügyi miniszter: Apró Antal; posta- és közlekedésügyi miniszter: Bebrits Lajos; müvelődésügyi miniszter: Lukács György; népnevelésügyi miniszter: Kónya Albert; a tervszerüsités állami bizottságának elnöke: Kiss Árpád. Az állami ellenőrzés miniszterét még nem nevezték ki.

Az uj kormány megkezdte feladatainak teljesitését. Nagy Imre aláirásával közétették az első törvényerejü rendeletet, amelynek értelmében a lakosság élelmiszerellátása céljából ellátásügyi kormánybizottságot létesitenek Vass Zoltán vezetésével.

Az amerikai monopolisták át akarják venni a franciák helyét Észak-Afrikában

PÁRIZS. (Agerpres).

A Combat cimü lap Franciaország sulyos észak-afrikai nehézségeivel kapcsolatban rámutat arra, hogy amerikai monopolista csoportok át akarják venni a franciák helyét ebben a térségben, amint az Dél-Vietnámban történt. A lap igy ir: Északafrikai nehézségeink nem ébresztenek baráti szolidaritást szövetségeseinkben, amint az várható lenne, hanem ellenkezőleg: önző tényeket szülnek, amit nem is próbálnak palástolni. A lap utal egyes hirekre, amelyek szerint az amerikai hatóságok várják, hogy Marokkó és Tunisz hivatalosan segitséget kérjenek. A lap megemliti, hogy a külföldi segélyprogram keretében már biztositották az ehhez szükséges pénzalapot. A francia sajtó hasonlóképpen beszámol arról, hogy az amerikai monopóliumok tért hóditanak Algériában. Ezzel kapcsolatban Michel Debré szociál-republikánus képviselő a Köztársasági Tanácsban interpellációt intézett a kormányhoz arra vonatkozólag, hogy milyen intézkedéseket szándékszik tenni a kormány az amerikai társaságok akcióinak ellensulyozására.

Tunisz miniszterelnökének nyilatkozata

PÁRIZS. (Agerpres). A TASZSZ jelenti:

Bourguiba, Tunisz miniszterelnöke október 25-én az alkotmányozó gyülésben különböző politikai kérdésekről nyilatkozott.

A miniszterelnök bejelentette, hogy a marokkói szultánnal nemrég folytatott megbeszélés alkalmából megegyezés jött létre Marokkó és Tunisz között husz évre szóló együttmüködési és szövetségi szerződés alapelvei tekintetében.

Tunisz alkotmányozó gyülése ezután határozati javaslatot fogadott el, amely jóváhagyja a kormány politikáját és megerősiti a tuniszi népnek azt az elhatározását, hogy szembehelyezkedik Tunisz területi épségét és szuverénitását sértő francia csapatok agressziójával. Az alkotmányozó gyülés felszólitotta a kormányt, hogy folytassa erőfeszitéseit a francia csapatoknak Tuniszból való eltávolitása érdekében és fejezze ki a tuniszi nép teljes szolidaritását Algéria népének hősi harcával.

A laburisták bizalmatlansági inditványa az angol kormánnyal szemben

LONDON. (Agerpres).

A laburista párt vezetői október 25-én este határozati javaslatot terjesztettek az alsóház elé, amelyben bizalmatlanságukat fejezik ki a kormánnyal szemben a szuezi válság idején katonai kérdésekben felmerült hiányosságok és sulyos közigazgatási hibák miatt.

A határozati javaslat megvitatására október 31-én kerül sor.

A külpolitika napja

Választások előtt áll az Egyesült Államok népe. Négy évenként kerül sor Amerikában a választásokra és ilyenkor szavazattöbbséggel döntik el, hogy a két amerikai nagy párt, a demokrata és republikánus párt közül melyik adja az országnak az államfőt, az elnököt.

Választások alkalmával Észak-Amerikában karneválszerü felvonulásokon jelmezes, csörgősipkás kortesek dobpergések és vásári trombiták rikoltása közepette kiáltják ütemesen annak a jelöltnek a nevét, akitől e „nemes" közremüködésükért nagyobb összeget kapnak.

Természetesen Eisenhower elnöknek is vannak ilyen „önzetlen" hirverői. Elmondanak ezek róla sok szépet és jót, de gondosan ügyelnek arra, hogy elhallgassák a jelölt minden olyan ténykedését, amely érthető okokból nem nyeri el a nép tetszését. Igaz viszont, hogy az ilyen lehetőségeket annál jobban kihasználják az ellenfél kortesei, akik nem késnek dobraverni mindazt, ami bemocskolja megbizójuk ellenjelöltjét.

Eisenhower elnöknek az amerikai nép szemében is egyik legnagyobb hibája az a makacsság, amellyel kitér a világot fenyegető legnagyobb veszély, az atomháboru eltiltására irányuló követelés teljesitése elől.

Eisenhower válasza Bulganyin levelére

azt bizonyitja, hogy az amerikai elnök számára kellemetlen ennek a „kényes" kérdésnek a feszegetése a választások előestéjén.

Eisenhower válaszának a diplomáciai szokásoktól eltérő katonásan pattogó hangja nem hagy kétséget aziránt, hogy az elnököt kellemetlenül érintette Bulganyin levelének nyilvánosságrahozatala és éppen ezért furcsa logikával „Amerika belügyeibe való beavatkozásnak" minősitette a szovjet államférfi levelének tartalmát.

Anélkül, hogy megalapozottnak tartanók az amerikai elnök állitását, meg kell mondanunk, hogy az amerikai választókra elsősorban Eisenhower válasza gyakorol majd befolyást a választásokon. Nem kétséges, hogy Eisenhower ezzel a válasszal értékes ütőkártyát adott ellenfelének, Stevensonnak, a demokrata párt elnökjelöltjének kezébe.

Ismeretes, hogy a Szovjetunió minisztertanácsának elnöke nem most intézte az első levelet Eisenhowerhez, melyben az elnököt a nukleáris fegyverek eltiltásához való hozzájárulásra szólitja fel. Ha tehát Eisenhower elnök most először tartja ezt „idegen állam belügyeibe való beavatkozásnak" csak azt igazolja, hogy Amerikában még ezt a világfontosságu kérdést is kortesfogásként kezelik.

Ki tagadhatja azonban, hogy az ilyen „beavatkozás" nem egyetlen ország, vagy két állam ügye, hanem az egész világé, melynek lakossága — beleértve Amerika népét is — meg akar szabadulni az atomháboru rémétől.

Nem lehet tehát ilyen fontos nemzetközi kérdés eldöntését valamely ország belpolitikájában a pártok közötti vetélkedés eszközévé tenni. Sokkal fontosabb és égetőbb probléma a tömegpusztitás elkerülése, semhogy egyik vagy másik állam kormányférfiai e kérdés nyilt feltevését attól tegyék függővé, hogy hasznára vagy ártalmára van-e az illető ország egyik vagy másik politikai csoportja propagandájának.

Egyébként Eisenhower válaszával kimeritően foglalkozik a

Právda cikke

amely „Szemleiró" aláirással, „Az atomveszély elháritásáért" cimmel jelent meg.

Rámutat a cikkiró arra, hogy Eisenhowernak az „Idegen állam belügyeibe való beavatkozásra" vonatkozó utalása márcsak azért sem állja meg a helyét, mivel a leszerelés kérdéséről már tizenegy éve folyik a vita az ENSz-ben és az nem most, a választások alkalmából merült először fel.

Ami pedig az elnöknek azt a kijelentését illeti, hogy „Bulganyin levelében Dulles külügyminiszter egyes nyilatkozatát birálat érte és ezt Eisenhower magára nézve sértőnek tartja, nyilvánvaló, hogy Bulganyin teljes mértékben helyesen állapitotta meg: Egyes amerikai hivatalos személyek gyakran elferditik a Szovjetunió politikáját különféle nemzetközi jelentőségü kérdésekben, beleértve a leszerelés kérdését is, s hogy ez „különösképpen vonatkozik Dulles ur beszédeire, amelyekben nem riad vissza a Szovjetunió és békés külpolitikája elleni nyilt támadásoktól sem".

Egy egész világ tehet tanuságot róla: Dulles külügyminiszter egyes beszédei nemcsak a tudatos rágalmazás ismérveit meritik ki, hanem az amerikai külügyminiszter nem riad vissza a demokrata államok elleni nyilt uszitásoktól és egyes országokban a sötét elemek sorompóba állitásától sem.

Szakaszról szakaszra elemzi a Právdá-ban megjelent cikk az elnök válaszlevelének tartalmát és szembeszáll az elnök állitásával, mely szerint a „nemzetközi gyakorlattól való eltávolodást" jelenti, hogy a Bulganyin-levél nyilvánosságra került mielőtt, mint az elnök mondja: „gondosan lefordithattuk volna és én azt megkaptam volna".

Miután a Právda cikkirója hangsulyozza, hogy október 19. és 21. között az amerikai külügyminisztérium gondoskodhatott volna a kétszázhusz ujságsornyi szöveg leforditásáról, nagyon helyesen rámutat, hogy az amerikai kormány más esetekben nem tulajdonit ily nagy fontosságot a leforditásra szánt idő biztositásának. Amerikában például már aznap, illetve másnap nyilvánosságra hozták Eisenhower elnöknek Bulganyinhoz intézett március 5-én és augusztus 7-én kelt üzeneteit.

Eisenhower elnök esetében is bebizonyosodott, hogy a harag rossz tanácsadó. Az elnök akkor járt volna el bölcsen, hogyha az amerikai nép előtt most, a választások előestéjén tényekkel igazolná, hogy valóban erőfeszitéseket akar kifejteni az atomfegyver használatának feltétel nélküli eltiltásáért. Az ilyen, tényekkel alátámasztott választási program Eisenhower számára kedvező befolyást gyakorolna a választások kimenetelére.

Nem ért tehát egyet a világ közvélemény Eisenhower válaszával és ezt igazolja

az elnök válaszának világvisszhangja

is. Csupán néhány, a világ különböző részén megjelenő ujság kommentárjából idézünk. A Zsenminzsibao például azt irja, hogy Eisenhower elnök... „tévesen értelmezi a Szovjetunió tökéletesen világos béketörekvéseit, amikor azt állitja, hogy a szovjet javaslat beavatkozás az USA belügyeibe". „Az egész világ borzong attól a hidegségtől, amellyel Eisenhower elnök elutasitotta Bulganyinnak, a Szovjetunió minisztertanácsa elnökének javaslatát a nukleáris fegyverekkel folytatott kisérletek haladéktalan megszüntetésére..." — irja a Free Press Journal. Majd igy folytatja: „Ez a teljesen felelőtlen gesztus csak azt mutatja, hogy az »atomot a béke szolgálatába« programról szóló fecsegés nem jelent mást, mint »az atomot a háboru szolgálatába«".

A Bombay Cronicle szerint, „ugy látszik, hogy a választási láz fejébe szállt az amerikai politikusoknak, s most képtelenek felfogni, hogy a nukleáris fegyverek eltiltásának problémája sokkal fontosabb, mint az amerikai elnökválasztás.

Jól kihasználja Eisenhower politikai baklövését Kefauver szenátor, a demokrata párt alelnökjelöltje, aki kijelentette, hogy Eisenhower válaszából az „ideges" hangulat tünik ki és megállapitja, hogy a „hidrogénbomba sorsa nem egyszerü belpolitikai kérdés". Stevenson, a demokrata párt elnökjelöltje is a maga hasznára forditotta Eisenhower ballépését, amikor a sajtó képviselőjének tett nyilatkozatában „a béke érdekei szempontjából sikerületlennek" jellemezte az elnök válaszát.

A világközvéleményt mindezek után elsősorban az érdekli, hajlandó-e végre az amerikai kormány eleget tenni a népek óhajának és egyezményt kötni az atomfegyver gyártásának, felhasználásának és a nukleáris fegyverekkel való kisérletezések eltiltására. Érdekli pedig azért, mert ez nem Amerika belügye, hanem a jobb, szebb életre törekvő népek létfontosságu problémája.

Bakács Béla

Közlemények

A városi néptanács végrehajtó bizottsága közli az érdekeltekkel, hogy október 29-től, hétfőtől kezdődően a fautalványokat kiosztó központok uj órarend szerint müködnek és pedig délelőtt 7—12-ig, délután 4—6,30-ig.

★

A központi lotto október 26-i huzásán a nyerő számok a következők: 84, 78, 51, 10, 40, 85, 14, 55, 86. A dijösszeg 1.864.237 lej.

★

Az aradi Kulturpalotában lévő Tartományi Muzeumban kiállitás nyilt a Szolnoki Müvésztelep festőinek alkotásaiból. A kiállitás, az 1848—49-es forradalmi muzeum, a régészeti osztály és a képtár megtekinthető vasárnap, kedden és pénteken 10—13 és 16—19 óra között.

—o—

Ma filmszinházainkban

Dózsa György október 31-ig: ERŐS LELKEK. Naponta 10 és 12 órakor matiné. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Nicolae Balcescu november 2-ig: FŐUTCA. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Matiné 11 órakor. — Herbák János november 3-ig: A TARTALÉKJÁTÉKOS. Előadások: 3, 5, 7 és 9-kor. I. L. Caragiale okt. 31-ig: A TIGRISSZELIDITŐNŐ. Előadások: 3, 5, 7 és 9-kor. Ifjusági október 28-ig: ŐK KETTEN. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Solidaritatea október 28-ig: A HAZUDOZÓ MAXIM. Maxim Gorkij okt. 28-ig: BEFEJEZETLEN TÖRTÉNET. — Ilie Pintilie (Gradiste) CFR október 28-ig: REMÉNYSÉG ÓRÁI. Előadások: 5 és 7 órakor. „December 30" október 28-ig: A 12-IK ÉJSZAKA

A „Vörös Lobogó" szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4. sz. Telefon: Szerkesztőség: 33-02, 33-05, 30-87, 35-69. Kiadóhivatal: 16-92. Nyomda: 20-77. Intre prinderea Poligrafică Arad.
Taxa postală plătită în numerar conf. aprobării Nr. 53—1945.